

KÖNYVOLVASÓ ÚTKERESŐ a kézdivásárhelyi Bod Péter Tanítóképzőben

Boér Géza
terem, a
2-es

Címértelmezés - problémafelvetés

Könyvet olvasni, de
MIT?

- KLASSZIKUS ÉS/VAGY KORTÁRS vita

Könyvolvasó keresi a módszereket:
HOGYAN?

- PROJEKTTANULÁS
- PROJEKTORIENTÁLT TANULÁS

Projekttanulás és projektszellemű tanulás módszerei

(Bárdossy Ildikó, Pethőné Nagy Csilla nyomán)

PROJEKTTANULÁS	KÖZÖS JELLEMZŐ	PROJEKTORIEN- TÁLT TANULÁS
A TANULÓK problémafelvetése adja a kiindulópontot	• pontos feladatmeghatározás • gondos tervezés	A témát a TANÁR jelöli ki
TÖBB tantárgy keretén belül	• szervezett kommunikáció és kooperáció • visszacsatolás • a végrehajtás folyamatos követése, értékelése	EGY tantárgy keretén belül
	• szükség esetén a terv módosítása	

OLVASÁSPROJEKTEK és/vagy PROJEKTORIENTÁLT OLVASÁS

- I. 2012 – 2013: az egész iskola számára;
Téma: *20. századi és kortárs szerzők*
- II. 2013 – 2014: a IX. osztályok számára;
Téma: *Beavatástörténetek*
- III. 2014 – 2015: a X. osztályok számára;
Téma: *A dráma változatai*

OLVASÁSPROJEKTEK és/vagy PROJEKTORIENTÁLT OLVASÁS

IV. 2015 – 2016: a IX. osztályom számára;
2018 – 2019: a IX – X. osztályok számára;
Téma: *Férj- és feleségválasztás a Boér Géza
teremben*

V. 2018 – 2019: a X. osztályok számára
Téma: *Az erdélyi magyar irodalom*

I. Olvasásprojekt – 20. századi és kortárs szerzők

Ötlet, motiváció:

- *külső: Iskola Másképp Hét*

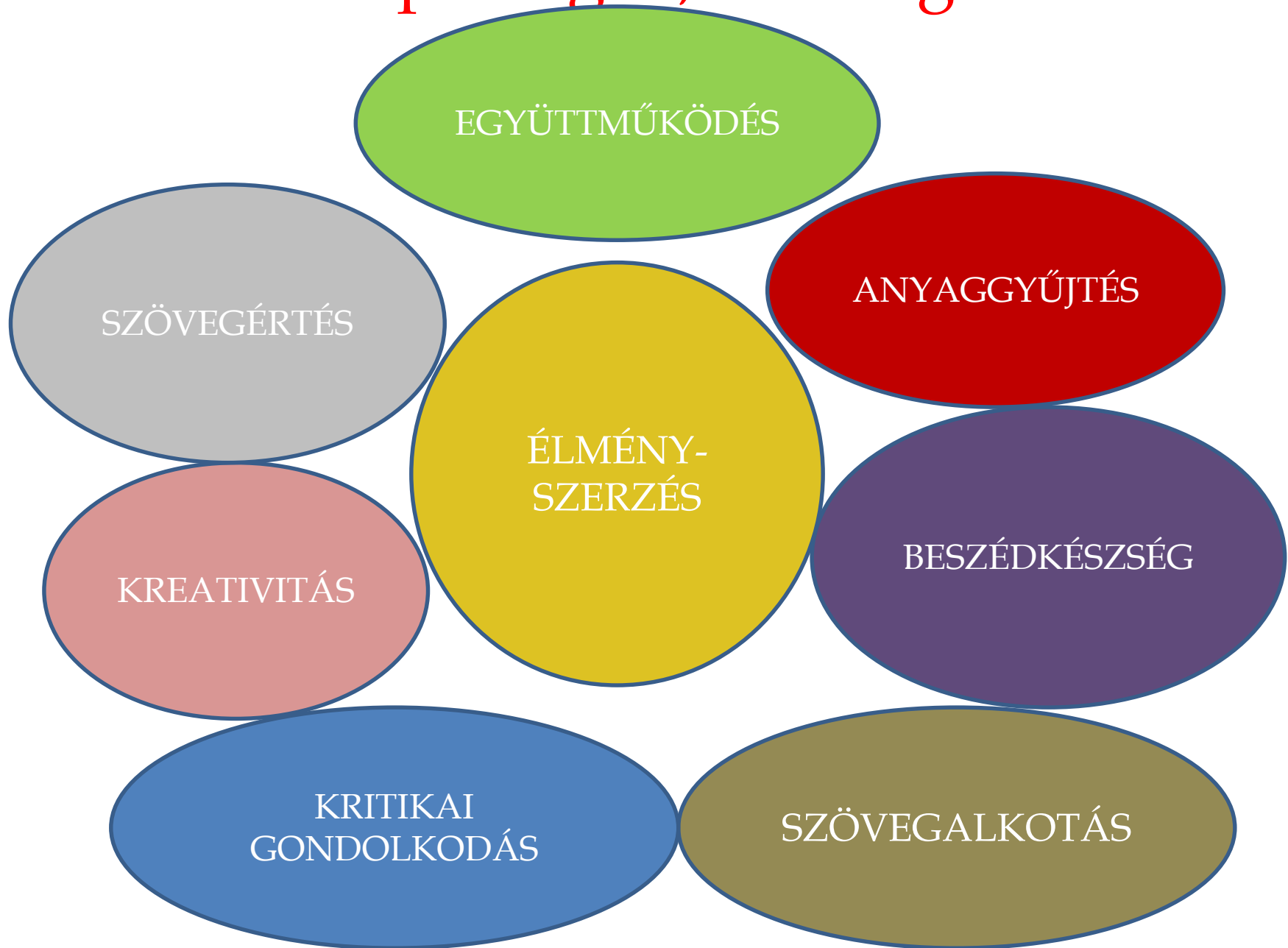
- *belső: Bod Péter Napok*

- egész iskolát megmozgató,
olvasásra ösztönző játék;

- nemcsak magyarórán,
magyartanárral, hanem az osztályfőnökkel való
együttolvasás öröme;

- közösségépítés

I. Kiemelt képességek, készségek:

I. Tervezés, lebonyolítás:

Előkészítés:

- Kollégák és diákok tájékoztatása, a munkamenet, feladatok ismertetése; folyamatos motiváció, meggyőzés a munka elkezdésére
- A projekttanulás előnyeinek ismertetése (Pethőné Nagy Csilla ppt bemutatója nyomán)
- Segítségnyújtás (osztályfőnököknek, diákoknak)

Versenyszabályok:

- Bod Péter Napok keretén belül, időtartam: 3-4 óra
- Zsűri tagjai: dr. Kovács Anikó, Vikol Márta, Deák Magdolna
- EREDETI CÉL, hogy minden osztály lássa egymás munkáját; NEM SIKERÜLT: kb. minden osztály 5 előadást látott (1. BEOSZTÁS -TÁBLÁZAT)

Értékelés

- Portfólió értékelése (1. TÁBLÁZAT)
- A bemutatás értékelése; értékelési szempontok: ppt, előadásmód, dramatizált jelenet, az osztály minden tagjának részvétele, osztálydíszítés
- Összesen 400 pontot lehetett szerezni.
- Jutalom: könyv, kirándulás

I. Témák, elvárások

OSZTÁLYOK		KÖLTŐ/ÍRÓ
IX. A	KARINTHY FRIGYES	A projekt zárásának, az előadások bemutatásának időpontja: 2013. április 3. (Bod Péter Napok/Iskola Másképp Hét)
IX. B	SZABÓ MAGDA	
IX. C	ÁPRILY LAJOS	
X. A	FEKETE VINCE	Részhatáridők: Október 25. November 25. Január 25. Február 25. Március 25. Megjegyzés: Legalább 2 feladatot el kell készítenie minden osztálynak a részhatáridőre.
X. B	NYÍRÓ JÓZSEF	
X. C	TAMÁSI ÁRON	
XI. A	ORBÁN JÁNOS DÉNES	
XI. B	ÖRKÉNY ISTVÁN	
XII. A	JÓZSEF ATTILA	
XII. B	KOSZTOLÁNYI DEZSŐ	
XII. C	SÜTŐ ANDRÁS	

I. Feladatok

1. A szerző életével, stílusával, korával kapcsolatos:

- Az osztály vázolja a szerző életútját, térképpel;
- Készítse el család- és barátfáját;
- Írja ki betegségeit, s nézzen utána e betegségek leírásának, rögzítse jegyzet formájában;
- Foglalja össze (érdekfeszítő formában), mi tudható meg a kor szellemi, irodalmi életéről, gazdasági, politikai viszonyairól, az emberi mentalitások változásairól, melyben a szerző élt;
- Mutassa be, hogyan érvényesül a kor stílusa a szerző életében, műveiben;
- Vizsgálja meg, kiktől tanult/kiket utánzott a szerző.
- Egy új, az osztály által választott, eredeti szempont követése.

I. 2. A művel kapcsolatos feladatok:

- Az osztály minden tagja olvasson el *legalább egy művet* (verseskötet, novelláskötet, regény) a választott szerzőtől;
- Soroljon fel 5–5 érvet, miért tetszett v. nem a kiválasztott mű (írásban);
- Olvasson el egy tanulmányt/ kritikát a műről, s jegyzetelje ki;
- Vitasson meg legalább 1 műbeli gondolatot, a véleményeket rögzítse;
- Mutassa be könyvajánló formájában/ Készítsen reklámfilmet/ Dramatizálja a művet (5 perc);
- Készítsen illusztrációt a műről;
- Tanuljon meg annyi sort, ahányan vannak az osztályban, s valamilyen formában adja elő, jelenítse meg;
- Gyűjtse össze a műbeli költői/népi/különlegesnek talált kifejezéseket, s készítsen értelmező kisszótárt belőle;
- Hasonlítsa össze 3 általa választott szempont alapján más olvasott művel!

OLVASÁS

KUTATÁS

V
É
L
E
M
É
N
Y
F
O
R
M
Á
L
Á
S

ÉLMÉNY
ÉLETSZERŰSÉG

I. Értékelési szempontok:

- A kutatómunka minősége;
- Naplóformában/portfólióban való rögzítése az információknak;
- Segédeszközök (könyv, power point, plakát, film, zene stb.) használata;
- A bemutatás lényegretörő, érdekes volta;
- Az osztály minden tagjának a részvétele;
- A téma szerinti osztálydíszítés;
- A határidők betartása.

I. Az osztályok beosztása

IDŐPONT	OSZTÁLYOK					
11. 00 – 11. 20	Bemutató osztály:	X. A (Fekete Vince)	X. B (Nyíró József)	X. C (Tamási Áron)	XI. A (Orbán János Dénes)	XI. B (Örkény István)
	Néző osztály:	IX. A/ XII. A	IX. B	IX. C	XII. B	XII. C
11. 20 – 11. 40	Bemutató osztály:	X. A (Fekete Vince)	X. B (Nyíró József)	X. C (Tamási Áron)	XI. A (Orbán János Dénes)	XI. B (Örkény István)
	Néző osztály:	XII. C	XII. B	IX. A/ XII. A	IX. B	IX. C
11. 40 – 12. 00	Bemutató osztály:	X. A (Fekete Vince)	X. B (Nyíró József)	X. C (Tamási Áron)	XI. A (Orbán János Dénes)	XI. B (Örkény István)
	Néző osztály:	XII. B	IX. C	XII. C	IX. A/ XII. A	IX. B
12.00 – 12.20	Bemutató osztály:	X. A (Fekete Vince)	X. B (Nyíró József)	X. C (Tamási Áron)	XI. A (Orbán János Dénes)	XI. B (Örkény István)
	Néző osztály:	IX. B	XII. C	XII. B	IX. C	IX. A/ XII. A
12.20 – 12.40	Bemutató osztály:	X. A (Fekete Vince)	X. B (Nyíró József)	X. C (Tamási Áron)	XI. A (Orbán János Dénes)	XI. B (Örkény István)
	Néző osztály:	IX. C	IX. A/ XII. A	IX. B	XII. C	XII. B
12. 40 – 13. 00	Bemutató osztály:	IX. A (Karinthy Frigyes)	IX. B (Szabó Magda)	IX. C (Áprily Lajos)	XII. B (Kosztolányi Dezső)	-
	Néző osztály:	X. A/ XI. B	X. B/ XI. A	X. C	XII. A/ XII. C	-
13. 00 – 13. 20	Bemutató osztály:	IX. A (Karinthy Frigyes)	IX. B (Szabó Magda)	IX. C (Áprily Lajos)	XII. B (Kosztolányi Dezső)	-
	Néző osztály:	XII. A/ XII. C	X. C	X. B/ XI. A	X. A/ XI. B	-
13. 20 – 13. 40	Bemutató osztály:	IX. A (Karinthy Frigyes)	IX. B (Szabó Magda)	IX. C (Áprily Lajos)	XII. B (Kosztolányi Dezső)	-
	Néző osztály:	X. B/ XI. A	XII. A/ XII. C	X. A/ XI. B	X. C	-
13.40 – 14.00	Bemutató osztály:	IX. A (Karinthy Frigyes)	IX. B (Szabó Magda)	IX. C (Áprily Lajos)	XII. B (Kosztolányi Dezső)	-
	Néző osztály:	X. C	X. A/ XI. B	XII. A/ XII. C	X. B/ XI. A	-

I. A portfóliók értékelése (részlet)

SZEMPON-TOK	IX. A Karinthy Frigyes 20,5 p.	IX. B Szabó Magda 17 p.	IX. C Áprily Lajos 5, 5 p.	X. A Fekete Vince	X. B Nyíró József 12 p.	X. C Tamási Áron	XI. A Orbán János Dénes 14, 5 - 2 = 12, 5	XI. B Örkény István 17, 5 - 1 = 16, 5 p.	XII. B Kosztolányi Dezső 12 - 3 = 9 p.
1. Az osztály vázolja a szerző életútját, térképpel (1 p.)	1 p.	1 p.	0, 5 P. Nincs térkép.	1 p.	1 p.	1 p. Eredeti térkép.	1 p.	1 p.	-
2. Készítse el család- és barátját (1 p.)	1 p.	1 p. Nagyon szép.	-	1 p.	1 p. jópofa a lábnyom	1 p. Szép.	1 p.	1 p. Nem igazi „fa”	0 p. Életrajzleírás, nem a feladatnak megfelelő.
3. Írja ki betegségeit, s nézzon utána e betegségek leírásának, rögzítse jegyzet formájában (1 p.)	1 p. Hiányzik a szakszerű leírás.	-	-	1 p.	1 p. nem jelöli a forrást	1 p. Hiányzik a szakszerű leírás!	1 p. Hárman is írnak a nikotinról, a dohányzásról.	1 p. Forrást is jelzi!	1 p. Hiányos a szakszerű leírás
4. Foglalja össze (érdekfeszítő formában), mi tudható meg a kor szellemi, irodalmi életéről, gazdasági, politikai viszonyairól, az emberi mentalitások változásairól, melyben a szerző élt (1 p.)	1 p. Lehetne érdekfeszítőbb. Ne csak másolás legyen. Átgondolt mű!	1 p. Szakszerű. Forrásjelzés.	1 p. Jóindulattal. Transzilvánizmus.	0,5 p. Internetről kimásolt, nem érdekfeszítő.	0,5. politikai pályája, nem érdekfeszítő, az internetről kimásolt	1 p. Nem összefoglalás, hanem nyomtatás.	1 p.	1 p.	1 p. Nem érdekfeszítő.

I. Eredmény

Osztály	Portfólió pontszáma	Osztály- díszítés	Bemutató	Dramati- zálás	Összpont- szám	Helyezés
IX. A	20, 5 p.	21 p.	22 p.	20 p.	83. 5 p.	II.
IX. B	17 p.	25 p.	21 p.	23 p.	86 p.	I.
IX. C	5, 5 p.	17 p.	23 p.	23 p.	68. 5 p.	DICSÉRET
X. A	11, 5 p.	19 p.	20 p.	22 p.	72, 5 p.	III.
X. B	12 p.	19 p.	20 p.	21 p.	72 p.	III.
X. C	18, 5 p.	22 p.	24 p.	22 p.	86, 5 p.	I.
XI. A	12, 5 p.	20 p.	17 p.	18 p.	67. 5 p.	DICSÉRET
XI. B	16, 5 p.	24 p.	21 p.	25 p.	86. 5 p.	I.
XII. B	9 p.	25 p.	23 p.	25 p.	82 p.	II.

I. Eredmény, értékelés

I. díj

- Kovászna Megye Tanfelügyelőség, Iskola Másképp Hét Legeredményesebb versenye, Kultúra kategória;
- Országos részvétel (szavazatok alapján III. díj)

Diákvélemény

„Őszintén szólva, az elején nem lelkesedtünk a kötelező feladat miatt, ám bátorítva egymást elolvastuk a drámát, és kijelenthetem: nem csalódtunk! Az abszurd, groteszk mű mindannyiunk számára szórakoztató, tetsző volt. A bemutatóhoz szükséges információkat nagy odaadással kerestük iskolánk könyvtárában. Annak ellenére, hogy kezdetben nem haladtunk túl gyorsan, összeültünk, ötletelni kezdtünk. Azt mondhatom, végül egy kreatív, sokoldalú bemutatót sikerült összehoznunk. Ezt tükrözi az, hogy megkaptuk az első díjat. A projektnek köszönhetően megismertük Örkény életét, munkásságát, ráadásként szórakozva készültünk az érettségire. Köszönjük a nagyszerű lehetőséget!” (Tálas Eszter)

KÖZÖSSÉGFORMÁLÁS

- JÁTSZVA OLVASÁS

I. Visszajelzés kisfilm formájában

Kosztolányi: Édes Anna, XII. B osztály kisfilmje, osztályfőnök: Deme Ildikó

IX. A
Karinthy Fügves (Oszi: Czira
Ágnes)

X. A
Fekete Vince (Oszi: Kovács Antal,
László Katalin)

XI. A
Orbán János Dénes (Oszi: Babós László)

X. B
Nyirő József (Oszi: Fogarasi Emese)

XI. B
Örkény István (Oszi: Székely Imola)

IX. C
Áprily Lajos (Oszi: Zoller
Katalin)

X. C
Tamási Áron (Oszi: Fejér Piroska)

XII. B
Kosztolányi Dezső (Oszi: Deme Ildikó)

II. OLVASÁSPROJEKT – 2013-2014

Téma: Beavatástörténetek (IX. osztály)

Ötlet, motiváció:

- Az előző projekt SIKERE;
- A kijelölt olvasmányok elolvastatásának KUDARCA;
- Interaktív tanulás lehetőségének biztosítása
- **Dilemma: elolvassák-e mind az öt könyvet?**

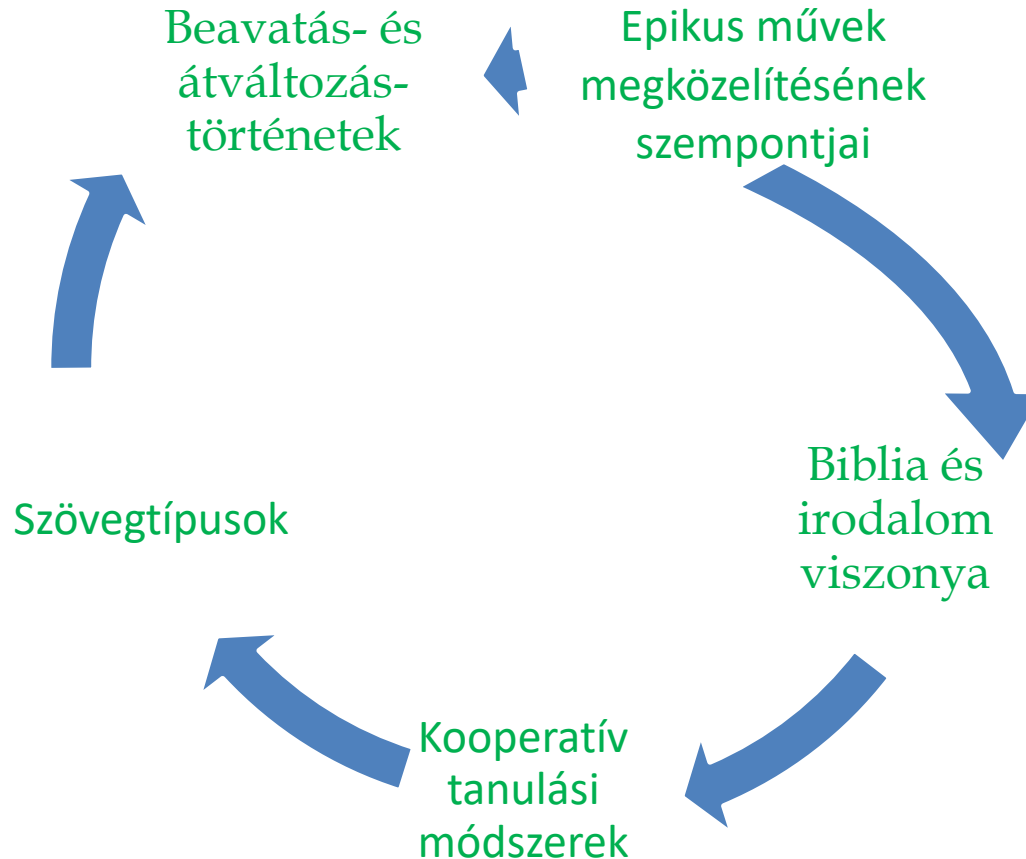

ILLÚZIÓNAK BIZONYULT A TÖBBSÉG ESETÉBEN

II. Az öt könyv

- Gárdonyi Géza: Isten rabjai
- Tamási Áron: Ábel a rengetegben
- Nyírő József: Uz Bence
- Salinger: Zabhegyező
- Dragomán György: A fehér király/ Kertész Imre: Sorstalanság

II. Előzetes ismereteikre alapoztam

II. Lebonyolítás: két részben

1. A diákok önállóan/csoportban dolgoztak a kijelölt feladatok mentén , értékelés lezárása (1 jegy)
(vö. előző projekt)
– ELŐKÉSZÍTŐ RÉSZNEK
BIZONYULT

2. Projekt –órák:
irányított, ELMÉLYÜLÉST
BIZTOSÍTÓ, az egyéni munkát is igénylő, több jegyben is értékelő rész

II. A projektorientált órák forgatókönyve

<i>Regények találkozása (9. évfolyamon végzett feldolgozás alapján)</i>	<i>Megjegyzések</i>
8 óra	Eredetileg, a tervezéskor két órában gondolkodtam, ám a tanítás folyamatában derült ki, hogy nem jut elég idő a szövegekben való elmélyülésre, a gondolatokat kiegészítő/továbbvivő beszélgetésekre, a megírt szövegek közzétételére, javítására.
<i>Célok:</i> – az olvasásprojekt elmélyítése, rendszerezése – az (professzionális) olvasószerep gyakorlása; – a retrospektív és történeti olvasat kialakítása; – a regények értelmezése és összehasonlítása tematikus, motivikus kapcsolatok mentén; – új kooperatív tanulási módszerek megismertetése, alkalmazása; – a beavatás, felnőtté válás és szocializáció kérdéseinek vizsgálata; – kreativitás, szabad véleményalkotás ösztönzése <i>Kompetenciák, képességek:</i> – szóbeli és írásbeli kommunikáció – fejlesztése/ szövegek megértése (v.ö. 1.4.); – szövegtípusnak megfelelő, világos, – önkifejező szövegalkotás és szövegszerkesztés – szóban és írásban (v.ö.1.6.) – szövegkohézió felismerése (v.ö. 1.5.) – szó szerinti és metaforikus – jelentések megkülönböztetése (v.ö. 2.2.); – szövegértési technikák elsajátítása (v.ö. 2.4.); – a szókincs gazdagítása; – elbeszélő szövegek jelentésrétegeinek – feltárása (v.ö. 2.6.); – értékek, motivációk, magatartásformák – felismerése, értelmezése (v.ö. 2.5.); – az együttműködési és problémamegoldó – készség fejlesztése (Egyéni, csoport és frontális munkaformára épülő tanulásszervezés)	A projektorientált-órák céljait a teljes olvasásprojekt célkitűzéseivel összhangban, annak kiegészítéseként fogalmaztam meg. Pontosan jeleztem, hogy a fejlesztendő kompetenciák, képességek A TANTERV mely pontjaival függnek össze. Az olvasói szerep tudatosításával a gondolkodó, az önreflektív ember attitűdjének a kialakítását is megcéloztam. IX. osztályban az elbeszélő művek vizsgálatában még NEM AZ IRODALOMELMÉLETI FOGALMAK elsajátíttatására fektettem a hangsúlyt, hanem az ÉLMÉNYKÖZPONTÚSÁGRA, A PROBLÉMÁK MEGLÁTÁSÁRA, valamint A SZÖVEGGEL VALÓ JÁTÉK KREATÍV SZABADSÁGÁRA. Nagy szerepet kapott a gondolatok összefüggő szövegben való megfogalmazása.

I. RÁHANGOLÓDÁS

1. TTM-táblázat (egyéni)

A TTM-táblázatra a visszacsatolás szempontjából volt szükségem: kíváncsi voltam, hogyan reflektálnak ez újszerű tudásszerzés hatékonyságára, mit tekintenek tudásnak, mit nem. Sokminden kiderül arról is, hogy milyen személyisége van, mi miatt szorong, milyen ismeretekre, érzelmi támaszra van szüksége. A 4. óra után, miután válaszoltam kérdéseikre, visszaadtam nekik, kiegészíthették, tovább kérdezhettek.

TTM-táblázat

TUDOM

„játékosan tanulhatunk” (Sz. O.)
„1. bejegyzés: az olvasásprojekt sok munkával jár; 2. az olvasásprojekt érdekes is tud lenni és fejleszti a csapatmunkát” (B-P. R.)
„képes vagyok egy csoporttal együtt dolgozni; tudom a beavatástörténet szempontjait; nem taszíthatok el mindenkit magamtól, akárcsak Holden” (Z. B.)
„ha elolvasok egy könyvet, jobban tudok a kérdésekre válaszolni” (P. N.)
„ez fejleszti a szónoklást, a magabiztosságot” (N. A.)
„a tanár néni nem harap, és ha valami helytelent mondok, nem nevet ki, hanem kijavít” (D. N. T.)

TUDNI AKAROM

„még több tanulási módszert” (O. L.)
„hogyan tudnék a tanárnő elvárása szerint maximálisan teljesíteni?” (P. N.)
„hogyan lehet legyőzni a lustaságot, fáradtságot?” (B-P. R.)
„mennyit fejlődünk az olvasásprojekt alatt?” (Ci. B.)
„miért szereti a többség a csapatmunkát?” (P. K.)
„miért írt az író egy mondatot 2-10 oldalasnak?” (I. I.)
„miért volt a 80-as években olyan szigor, fegyelem...Ceaușescu miért akarta megnehezíteni a nép dolgát?” (Cs. T.)
„miért ír az író fejezetenként más történetet?” (Gy. K.)

MEGTANULOM

„össze kell dolgoznunk, nem szabad egy emberre hárítani az egész feladatot” (D. N.)
„egy regényben minden részletre oda kell figyelni” (Sz. O.)
„ha a bemutatásra felkészülök, nem izgulok” (P. N.)
„legyőzni a lustaságot” (B-P. R.)
„hogyan figyeljek jobban a feladatokra” (N.A.)
„hogyan dolgozzam többet a sikerért” (Ci. B.)
„megválasztani a csoporttársakat” (K. Sz.)
„értelmezni a regényeket” (P. K.)
„a többiekkel egyszerre dolgozni” (T. B.)
„hogyan a könyvet eleitől a végéig el kell olvasni, mert úgy érdekes; hogy a regények sokszor a mai világ eseményeiről szólnak” (Gy. K.)

2. Készítsetek A BARÁTRÓL/BARÁTNŐRŐL jellemterképet! (csoportmunka)	A témára való problematizáló, egymásra is reflektáló ráhangolódást biztosította. Értékrangsor felállítását is elősegítette.	
3. Írjatok egy ötsoros verset a regényetekről és/vagy egyik szereplőjéről! (egyéni)	Az ötsoros vers kiválóan bizonyult a regények világának tömör felidezésére; előrevetítette az olvasási módok többnézőpontúságát.	
<i>Dragomán György: A fehér király</i> Dzsátá Árva, szomorú. Lő, játszik, keresgél. Szerintem okosan gondolkodik, eszmél. Bátor. (I. I.)	<i>J. D. Salinger: Zabhegyező</i> Holden Lázadó, idegölő. Gyűlöl, trágárkodik, álmodik. Nem tetszik lazasága, hazudozása. Elmegyőztes. (B. B.)	<i>Kertész Imre: Sorstalanság</i> Köves Zsidó, eszes. Dolgozik, utazik, reszket. Szerintem nagyon sokat szenved. A túlélő. (B.K.)
<i>Nyíró József: Uz Bence</i> Bence Ügyes, bátor. Dolgozik, küzd, pénztkereső. Szerintem talpraesett ember volt. A furfangos. (F. A.)	<i>Szabó Magda: Abigél</i> Abigél Kőkemény, jótevő. Segít, megvéd, titkolózik. Jót tett a bajbakeveredettel. Kőnig. (B. M.)	<i>Tamási Áron: Ábel a rengetegben</i> Ábel Eszes, kedves. Árul, robbant, olvas. Szerintem szerény gyerek volt. A faárusító. (Ny. T.)
II. JELENTÉSTEREMTÉS A) 1. Soroljátok fel, kik a regényetek főszereplőjének barátai, barátnői! Miben hasonlítanak/nem a fenti jellemterképekhez? 2. Milyen körülmények között alakul ki a barátságuk? 3. Miben nyilvánul meg barátságuk? 4. Miben segítenek egymásnak? Milyen hatással vannak egymásra?	Az A) feladatsor a ráhangoló mozzanatra visszautalva hidat képezett saját életük és a regénybeli szereplők között. A regények értelmezését, szereplőinek jellemzését – a retrospektív olvasatot indította el.	

- B) 1. Vázoljátok T-táblázatban a főszereplő kezdő- és záróállapotát a barátság előtt/után!
2. Jellemezzétek esszé formájában a főszereplőt az OTTHONA VILÁGÁBAN, szüleivel, testvéreivel, rokonaival való kapcsolatában!
3. Kettéosztott naplóban soroljátok fel, milyen TUDÁS birtokába jut, s kinek/ minek a segítségével!
4. Hogyan tér haza? Melyek a megváltozására/felnőtté válására utaló jelek személyiségében?
- a) Emeljétek ki azt, amit tudatosít magában!
- b) Soroljátok fel azt, amit csak az olvasó vesz észre benne!
5. Rajzoljátok le (akár szimbolikusan, jellegzetes tárgyaival) felnőtté válásának helyszínét!
6. Keressetek regényetekben a Bibliára utaló idézeteket/kifejezéseket! T-táblázat formájában értelmezzétek a Biblia és a regényetek kontextusában!
7. Hogyan befolyásolja a történelmi háttér a regény szereplőinek világát?

A B) feladatsor az elbeszélő művek állapotváltozási folyamatként, valamint beavatástörténetként való vizsgálatára irányult. Ezeket a szempontokat novellák értelmezése kapcsán ismertük meg az I. félévben. Az olvasásprojekt első részében sor került az ellentétek rendszerének megfigyelésére is (1. 6–8 feladat). Ebben a szakaszban szükségét éreztem visszatérni ezekre a kérdésekre, ráirányítani a figyelmüket mélyebb összefüggésekre, valamint reflektálni az értékváltozási folyamatokra is a kontextus függvényében.

Közben arról is beszélgettünk, melyek a felnőtt szerep jellemzői a különböző művekben.

A **4. feladatban** a szereplői és elbeszélői szólam, valamint a befogadó nézőpontjának vizsgálatára is sor került. Visszaoltunk a projekt első részében feltett kérdésre (1. 2.): miért fontos, hogy a regény főszereplője gyerek. Erre azért kellett kitérni, ugyanis előzetes magyarázatuk többnyire szövegen kívüli kontextusra irányult, nem pedig a gyerek nézőpontjának (akár korlátozott tudású) világlátást mutató, s annak megváltozását végigkövethető szerepére.

Az **5. feladatot** a csoportnak az a tagja kellett vállalja, aki szépen rajzolt; az illusztráció a szimbólumok kiemelését szolgálta, s elindította a beszélgetést a regények motivikus hálójának a feltérképezésére, melyről előzetesen már tájékozódta a projekt első részében (1. 10. feladat). A Szimbólumtárat mint alapszakirodalmat igyekeztem már bevezetni az év elején; folyamatosan használniuk kellett. Ezzel összefüggésben került sor a **6. feladat** kapcsán a Biblia és az irodalom kapcsolatának megfigyeltetésére, mely szintén az előző ismeretek mozgósítása és alkalmazása szándékával történt.

Ezek a feladatok közvetve ráirányították a gyerekek figyelmét a művek szerkezeti sajátosságaira, a metonimikus és metaforikus történetalakításra, az elbeszélői és szereplői szólamok váltakozására, szerepére anélkül, hogy még használtuk volna ezeket a fogalmakat. Azt tapasztaltam, ha ezekkel kezdjük az olvasói szerep kialakítását, nagyon el tudjuk idegeníteni a gyerekek többségét a művektől.

A **7. feladat** szintén a projekt első részében előkészített témát (1. 5. feladat) folytatta, a történelmi olvasat szükségességét villantotta fel.

III. REFLEKTÁLÁS

1. Összefüggő szövegben hasonlítsátok össze a regényt 2-3 szempont alapján két tanult beavatástörténettel! (otthoni kiegészítéssel)

2. *A szabályok betartására szükség van!* címmel írtatok érvelő szöveget az ÉRV+PÉLDA+IDÉZET+MAGYARÁZAT felépítést alkalmazva! Egyik példátokban hivatkozzatok saját regényetekre! (csoportmunka)

3. Keressetek a regényre jellemző közmondásokat!

Házi feladat:

Válasszatok ki egy közmondást, s írtatok érvelő szöveget a tanult mintát alkalmazva!

Kilépőkártya: Foglald össze esszé formájában, mit tanultál a csoportodtól/a többi csoporttól (1. együttműködés, munkaritmus, regények)! Írd le a válaszolatlanul maradt kérdéseid!

Ebben a mozzanatban az **1. feladat** által visszacsatoltunk az eddig tanultakra; asszociációs, lényegfelismerő, s szintézisteremtő készségüket különösen előhívta és fejlesztette ez a feladat, hisz nem a szembetűnő hasonlóságokra kellett figyelniük (l. beavatás hármas tagolása), s a hasonlóságokban a különbségeket is meg kellett vizsgálniuk.

A **2. feladatban** olyan témát kerestem, amely mindegyik regényre alkalmazható volt. Ugyanakkor a logikus, tárgyilagos érvelés gyakorlását kezdtük el, melyet a X.-es tantervi követelményeknek megfelelően jövőben mélyítünk el. Kipróbálhatták a közös szövegalkotás nehézségét, izgalmát. Ráirányítottam a figyelmüket a szövegkohéziót biztosító elemekre (l. tanterv 1.5.) Volt olyan csoport, amelynek egyik tagja hazavitte, s egységesítette. Nagyon jó szövegek születtek.

A **3. feladat** gyűjtőmunkát igényelt, a regény legalább egy problémájának kiemelését, életéhez való visszakanyarítását is megcélozta, ugyanakkor az egyéni érvelés gyakorlását segítette elő.

A kilépőkártya nehézségi fokát az jelentette, hogy össze kellett foglalniuk nemcsak a csoportbeli szerepekre, munkára való reflexiójukat, hanem az öt regényből tanultakat, őket érdeklő problémákat is. Meglepődtem, milyen sokmindenre figyeltek. Kénytelen voltam külön is értékelni ezeket a szövegeket (2-3 oldalasok is voltak). Ebben a szövegben a helyesírási hibáikért nem vontam le pontot. Nagyon hasznos és élményteli visszajelzés volt számomra.

I -II. Az olvasóprojektek hozadéka: összegzés, önértékelés

AZ ISKOLAI	A IX. OSZTÁLYOSOKÉ
SZAKMAI HIÁNYOSSÁGOK 1. portfólió	SZAKMAILAG TELJESEBB, HATÉKONYABB VOLT; FOLYAMATOS ELLENŐRZÉS, ALAPOSABB MUNKA A TERVEZÉS TUDATOSABB, AZ ELŐZŐ CÉLOK MELLETT (VÖ. TANTERVI)
EGYÜTTOLVASÁS (kevés szöveg)	ÖNÁLLÓ OLVASÁS •különböző korú, stílusú művek párbeszédének megvalósulása •önkritikai gondolkodás: a csalások önleleplezése, a regények elolvasásának szükségességére való rádöbbenés
KÖZÖS MUNKA	MUNKAMEGOSZTÁS NEHÉZSÉGEI, VITA
ALKOTÁS ÖRÖME	FEJLŐDÉSI LEHETŐSÉGEK TUDATOSÍTÁSA
LÁTVÁNY, MEGMUTATKOZÁS KIDOLGOZOTT JELENETEK	KIDOLGOZATLANABB JELENETEK
ÚJ KOOPERÁCIÓS MÓDSZEREK MŰKÖDTETÉSE KÖZÖSSÉGTEREMTÉS ÁLLANDÓ ÉLMÉNYSZERZÉS, - ÉLMÉNYNYÚJTÁS	

IV. Olvasásprojekt: Férj- és feleségválasztás a Boér Géza teremben *(folyamatban)*

Ötlet, motiváció:

- *külső: SZABÓ MAGDA: ABIGÉL*

„A csendes negyedórán az egész osztály férjhez ment” (29.o.)

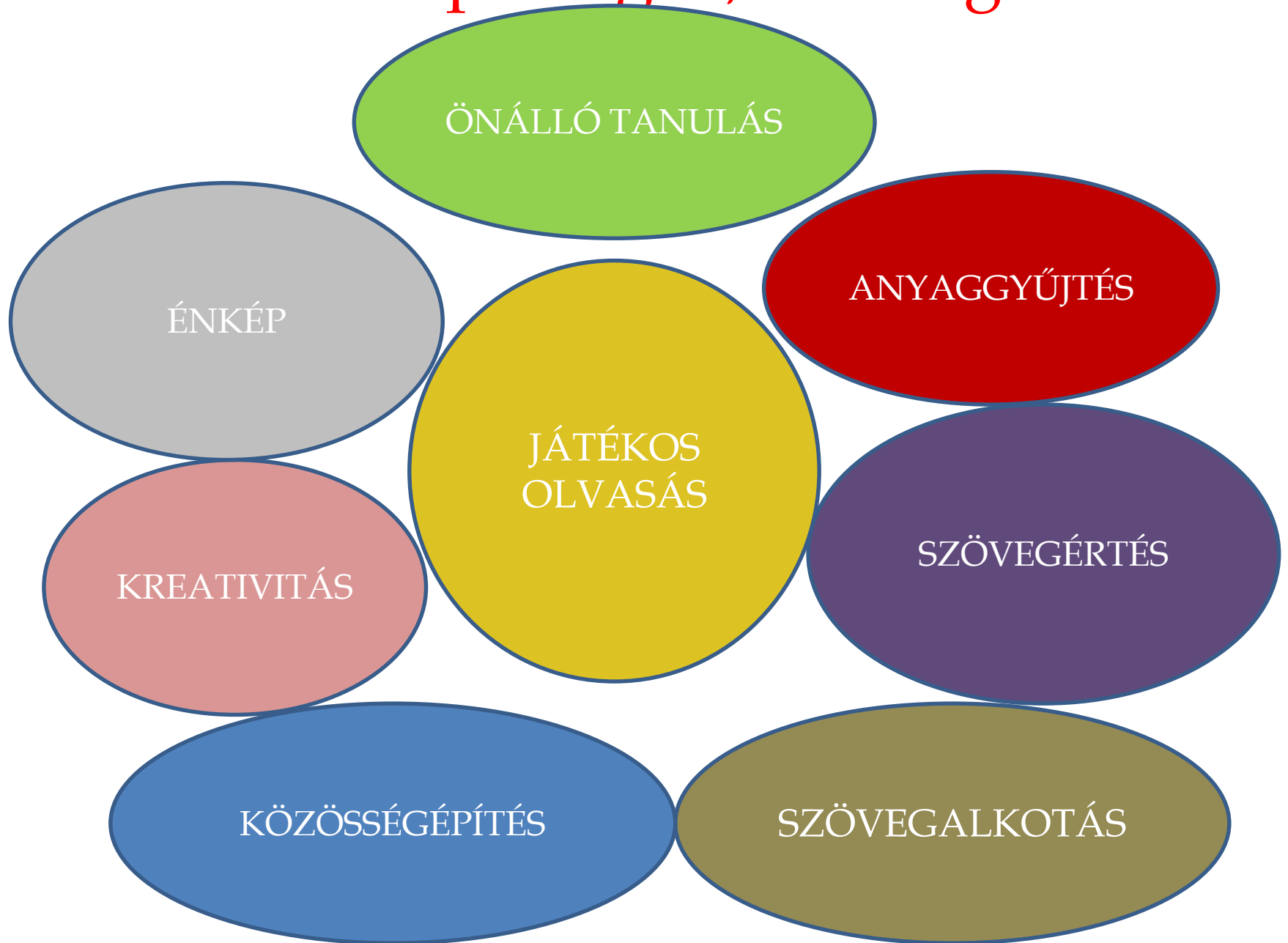
Boér Géza terem mint beavatási tér az irodalom világába

- *belső:*

- **2015-2016: óvó-, tanítóképző:
28 leány**

- **2018 – 2019: hagyomány:
25 leány + 3 fiú**

IV. Kiemelt képességek, készségek:

IV. Tervezés, lebonyolítás:

Előkészítés:

- Az ötlet felvetése, motiváció – DÖBBENT CSEND, MOSOLY, HITETLENKEDÉS FOGADTA
- A feladatok ismertetése, értékelési szempontok megbeszélése, segítségnyújtás felajánlása – KEVESEN VETTÉK IGÉNYBE
- Határidő: okt. 9., 15. – MÓDOSÍTANI KELLETT!
- ÉRTÉKELÉS, LEHETŐSÉG A KIEGÉSZÍTÉSRE – határidő: okt. 22.
- Időtartam: 2 óra

Bemutató:

- Bod Péter Napok keretén belül (okt. 22.) , időtartam: 2 óra
- Csoportos megbeszélés, ismerkedés

Értékelés

- Napló értékelése
- A bemutatás értékelése;
- Összesen 300 pontot lehetett szerezni.
- Jutalom: jegy, osztálybuli

IV. Feladatok: Napló férjem-/ feleségemnek

1. Válassz a falon levő költők/írók/nők közül egyet (IX. osztály: 20. századi vagy kortárs; X. osztály: erdélyi)!
2. Írj legalább 1 hónapig naplót neki/róla!
A naplód legyen FIKTÍV: saját gondolataid, érzéseid tükrözze, valamint véleményed **egy adott témával** kapcsolatosan; kitalálhatsz tőle kapott leveleket, írásokat stb.
DE
ÉPÍTSD BELE A RÓLA SZERZETT TUDÁST, INFORMÁCIÓKAT, ADATOKAT, ÍRÁSAIBAN MEGJELENŐ IDÉZETEKET!
KUTATÁSODBAN HASZNÁLD:
az internetet, folyóiratokat, (szak)könyveket.
3. Tüntesd fel a bejegyzés dátumát, (fiktív vagy valós) helyét!
Ha kortárs, írhatsz levelet is neki, jól átgondolt interjúkérdésekkel.

IV. Megfigyelési szempontok:

- írd le *találkozásokat helyét* (képpel/rajzzal is illusztrálhatod),
idejét, élményét; 30 p.★
- milyen *adatok, információk* alapján *döntöttél* arról, hogy a
felesége/férje lesz; 20 p.★
- gyűjts *információkat* barátaitól, kortársaitól arról, hogy mi a
közös bennetek/miben különböztök; 20 p.★
- mesélj *családi életetekről, kapcsolatokról, beszélgetéseitekről,*
vitáitokról stb. 30 p.★
- írd le egyik *utazásotok* történetét (illusztráld
képpel/képmontázzsal is); 20 p.★
- olvass el tőle egy MŰVET (regény/novella/vers), s fogalmazz
véleményt róla, tegyél fel neki kérdéseket! 30 p.★

IV. Értékelési szempontok:

- MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK KÖVETÉSE,
FORRÁSHASZNÁLAT 150 p.
 - MÁS SZEMPONTOK ÉRVÉNYESÍTÉSE 50 p.
 - KREATIVITÁS, EREDETISÉG A
SZÖVEGALKOTÁSBAN 50 p.
 - A NAPLÓ ESZTÉTIKUMA (borító, szövegelrendezés,
cédulák, színharmónia, arányosság) 50 p.
- Összesen: 300 p.

IV. Következtetés levonása:

feladatértési nehézségek: csak egy részére figyelt a többség („a naplód legyen FIKTÍV”)

SZERELMES TÖRTÉNETEK ÍRÓDTAK, NEM EGYÉNÍTETTEK

kevés adatot, információt használtak

KUTATÓMUNKA FELSZÍNES

irányítani kell, mit és hol keressenek

IKT-ESZKÖZÖKET NEM TANULÁSRA ALKALMAZZÁK

kevesen kértek a projekt közben segítséget

AZ ÖNÁLLÓSÁG BUKTATÓI

kezükbé kell adni a könyvet

KÖNYVTÁRBA KELLETT VINNI ŐKET

IV. Könyvkereső diákok, megoldáskereső tanár

Nagy Béla Dokumentációs és Információs Központban, iskolánk könyvtárában

IV. Újratervezés menete

FELADATMÓDOSÍTÁS:

A FIGYELEM RÁIRÁNYÍTÁSA AZ ANYAGGYŰJTÉSRE, KIEMELTEN:

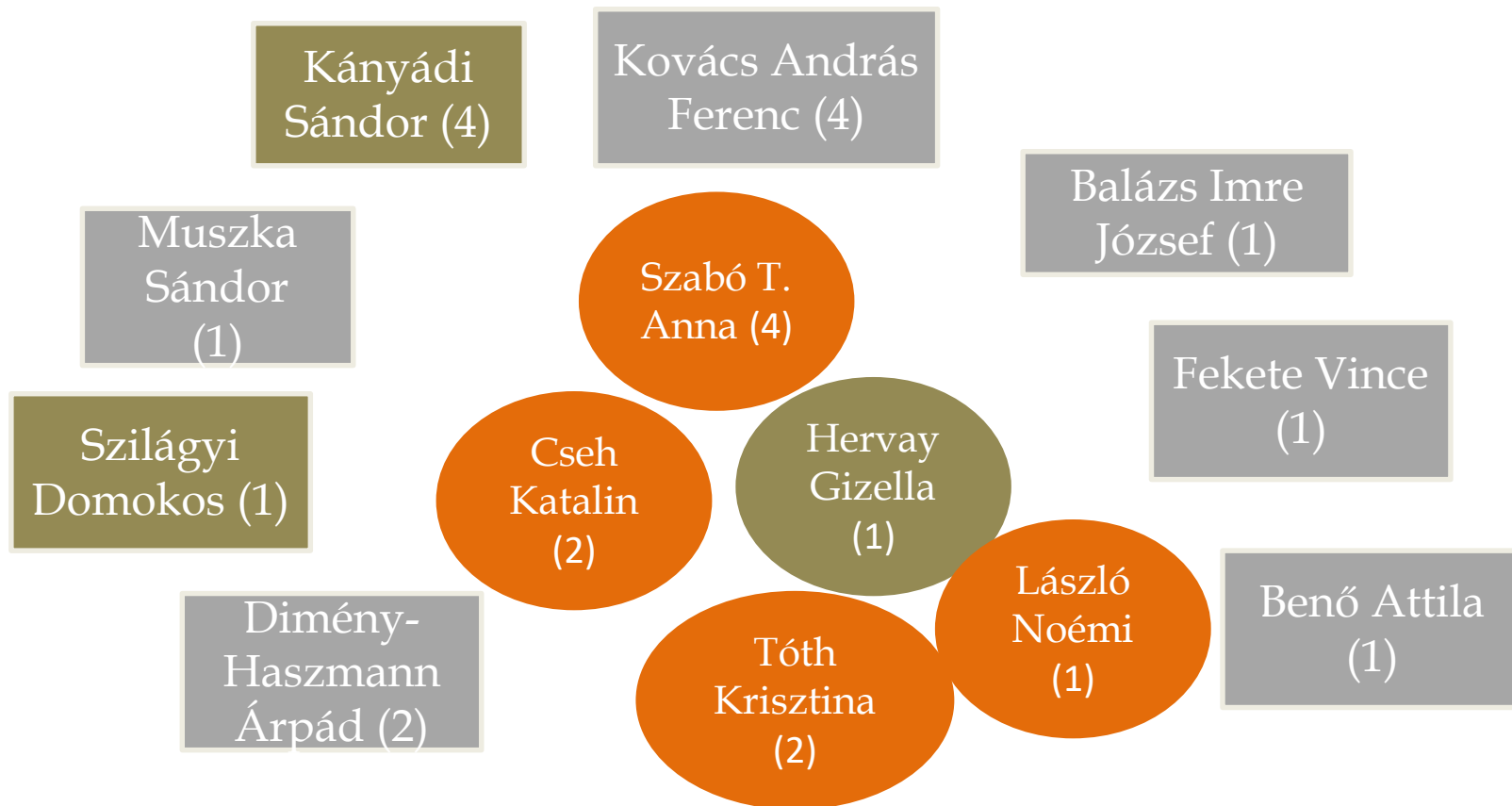

KÖTELEZŐ 50 SORT BEÉPÍTENI A VÁLASZTOTT ÍRÓ/KÖLTŐ
GONDOLATAI KÖZÜL

HATÁRIDŐMÓDOSÍTÁS, szigorú részhatáridőkkel!

ELRETTENTŐ PÉLDA ÉS KÖVETENDŐ MINTA ELEMZÉSE,
MEGBESZÉLÉSE

IV. A kiválasztott költők/írók

IV. Klasszikus vagy kortárs?

ÉRDEKESSÉG:
KÉT LEÁNY (1. IX.-, 1. X.-es) VÁLASZTÁSA:

Petőfi
Sándor (2)

ELŐZMÉNYEK ♥

Motiváció: Ballantrácom azért
esett Petőfi Sándorra, mivel
személyesen kötődik az a munda,
amely Kerecsi András helyi gyűj-
tése alapján a következőtől származik.
Be: Petőfi Sándor Csátramezői törté-
netében idején hallott a föld hitet
forrásaitól, a barátságokról. Kései-
vási helyen pedig a polgári bar-
átságokról beszéltek neki. Bemmel
való Berecki találkozásánál előtér-
mény nappal el is látogattak Polgári-

ba. Keres ideje lenni, csupán a
barátságok közötti fel.
Jött innál a szél, utána pedig
eseteket mondta: - Ez olyan édes,
mint a székely nép!
Minden 1849 nyarán történt.

Petőfi kötődése Erdélyhez:
Erdélyben is esztendőjéről Petőfi
Sándor közel egy esztendővel töl-
tött Erdélyben és a Bátonban.
1843 október és 1849 július 31-e
között 100 napra tartózkodott Erdélyben

KÉLT: POLYÁN

1849
nyarán

Első Bejegyzés

Többen nőt le a nyári nap napján,
az ég tetejéről a barátságokról.
Tám ez az én legszelbük napom,
Hiszen a forrásnál Petőfi ott
vagyom.
Szerelem tisztegyél fiatal szívemem,
Szulok - pitulok barátságokról és
kem.

MINDEN KÉLT VÉK KÉSZÍTŐI ♥

V. PROJEKTORIENTÁLT OLVASÁS 2018 – 2019:

Az erdélyi magyar irodalom (folyamatban)

Ötlet, motiváció

AZ ERDÉLYI MAGYAR IRODALOMMAL foglalkozás:

HIÁNYPÓTLÓ

KIHÍVÁS

SZÜKSÉGSZERŰ

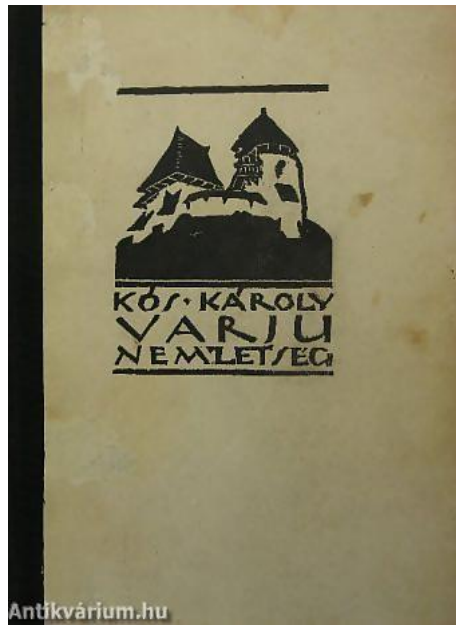

KEVÉS IDŐ MARAD RÁ

TÍZ ÉLETSZAKASZ
az erdélyi magyar
irodalom életében;
általában az elsővel
foglalkozunk
NEHÉZ OLVASNI

„ERDÉLYISÉG” –
ÉRTÉKTUDAT
IDENTITÁS
(nem irodalmi,
irodalomtörténeti
szempont)

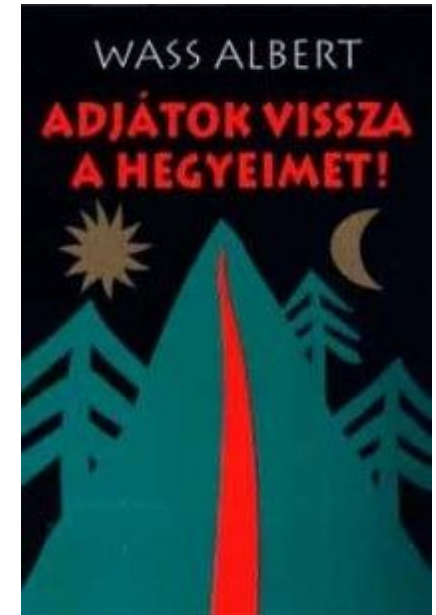
V. Cél: Három regény olvasása

Erdélyi
Szépművészeti
Céh,
Kolozsvár
1925

Erdélyi
Szépművészeti
Céh,
Kolozsvár
1932

Mentor
Kiadó,
Marosvá-
sárhely
1949/2001

V. Kiemelt képességek, készségek:

TÖRTÉNETI
LÁTÁSMÓD

MÉLYOLVASÁS

MUNKAERKÖLCS

ÉRTÉKLÁTÁS
ÉRTÉKTUDAT

OLVASÁS
INTELLEKTUÁLIS
ÉLMÉNYE

IRODALOMELMÉ-
LETI FOGALMAK
MŰKÖDTETÉSE

IKT-ESZKÖZÖK
HASZNÁLATA

ÖSSZEFÜGGÉSEK
KERESÉSE

V. Tervezés, lebonyolítás:

Előkészítés:

- IX. osztály II. félévében az olvasás elkezdése, folytatás a nyári vakációban, s X. osztály elején
- A célok, a feladatok ismertetése
- A regények részeire bontása, a részek névsor szerint kiosztása
- Kutatási feladatok határidejének kijelölése, facebook-csoportban elküldés
- Időtartam: 12 óra

Projektorientált órák:

- RJR-modell szerinti építkezés
- Munkaformák: egyéni, csoport, páros
- Facebook-csoportban való közzététel, közös táblázat készítése
- Módszerek: kooperatív tanulás módszerei

Értékelés

- Folyamatos kapcsolattartás, irányítás, számonkérés
 - Verseny a két osztály (X. A és X. B) között
 - Jutalom: jegy, édesség, könyv

V. A regények elolvasásának mutatója

OSZTÁLY	Tamási Áron: Ábel a rengetegben					Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet!					Kós Károly: A Varju nemzetség				
X. A 28	0 %	10 – 30 %	40 – 60 %	70 – 90 %	100 %	0 %	10 – 30 %	40 – 60 %	70 – 90 %	100 %	0 %	10 – 30 %	40 – 60 %	70 – 90 %	100 %
	-	-	-	15	13	5	-	6	5	9	11	8	5	2	2
X. B 30	0 %	10 – 30 %	40 – 60 %	70 – 90 %	100 %	0 %	10 – 30 %	40 – 60 %	70 – 90 %	100 %	0 %	10 – 30 %	40 – 60 %	70 – 90 %	100 %
	4	-	4	-	22	10	1	6	1	12	8	3	13	-	6

**Előfeltevés: a projektorientált órák után nőni fog
AZ OLVASÓK száma!**

V. Az órák mozzanatai/ feladatok/ módszerek	MEGJEGYZÉSEK/ MEGOLDÁSOK
I. RÁHANGOLÓDÁS 1. Koncentráció-, ritmusfejlesztő játék (1-2-3-4) mintájára a regények szereplőinek felsorolása	IMPROVIZÁCIÓS GYAKORLAT: a gyerekek fáradtságra panaszkodtak, kérték, játékkal kezdjük. Elkezdődött a beszélgetés a szereplőkről.
2. Előzetes tudást előhívó kérdések, reflexiók – színes cetli Melyik regény volt könnyebben olvasható? Miért? Emelj ki mindenik regényből egy-egy számodra érdekes (vagy nem) mozzanatot, s meséld el lényegretörően, példázva! Párban: Egy gondolat a regényből – ki mondja, kinek, milyen összefüggésben? Közös megbeszélés, történetfelelevenítés pl. „Most olyan a világ, hogy az ember azt hiheti: az egyszerű és szép dolgok kivesztek belőle egészen.” (53. o.) Kutató házi: MIT JELENT AZ EMBER SZÁMÁRA MÚLTJA? Gyűjts öt választ! (anyaggyűjtésre való készítés)	X. A: 28 diák felmérési adatai: TAMÁSI-REGÉNY: 19 WASS-REGÉNY: 6 KÓS-REGÉNY: 3 „Számomra az Ábel volt a legkönnyebben olvasható, mert nyelvezete egyszerű és általam is naponként használt tájszavakat tartalmaz, valamint azért, mert egy velem egykorú és hozzám hasonlóan a világban rá váró helyet kereső fiú fejébe nyerhettem betekintést. Wass regényének az alaptémáját is bonyolultabbnak tartom, emellett több évtizedet ölel fel, ellentétben Tamási kb. Másfél évnyi cselekményével. Illetve a főhőst érő traumák nagyon komolyak.” (B.B, X.B.) Pl. „Kós regényében az volt a legmeglepőbb, hogy Maksai László pénzt adott Ilonának, hogy kiváltsa a fiát. Így próbálta lelkiismeretét jóvá tenni.” (M.N., X.A)

V. Házi feladat : a múlthoz való viszonyunk

„Kollektív identitáson, vagyis Mi-azonosságon

azt a képet értjük, amelyet egy csoport önmagáról fest, s amellyel a tagok azonosulnak.

A társadalmaknak elsősorban önmeghatározás végett van szükségük a múltra.

A kollektív identitás azonosulás kérdése a részt vevő egyének részéről: »önmagában« nem létezik, hanem mindig csak annyiban, amennyiben egyesek hitet tesznek mellette.

Ereje attól függ, mennyire él elevenen a csoporttagok tudatában, mennyire képes motiválni a gondolkodásukat és a cselekvésüket.[...] »

Egy nemzet csak akkor él, ha elevenen tartja múltját,«

ahogy egy modern egyiptomi szerző fogalmaz.[Muhammad Husayn Haykal 1888-1965] "
(Jan Assmann: A kulturális emlékezet. 135-136.)

**EGYÉNI IDENTITÁS + NEMZETI IDENTITÁS
PROBLEMATIKÁJA**

A történeti olvasat fogalma

- Elfogadom a mű másságát, időbeli távolságát;
- Nem a mai gondolkodásmódot keresem benne, hanem azt a világot akarom megérteni, amelyben a mű megszületett;
- Hidat építek: a M és a J között

V. Az órák mozzanatai/ feladatok/ módszerek	MEGJEGYZÉSEK/ MEGOLDÁSOK
I. RÁHANGOLÓDÁS <i>Kisfilm megtekintése, jegyzetelés</i> HAGYATÉK: Trianon – Feltámadásra várva (25.51) https://www.youtube.com/watch?v=dVCXYhvT2L8	Az erdélyi magyar történelmi helyzet Trianon után – a regények történelmi háttere
Párizs jelentése, összehasonlító elemzés: – Képek Párizsról! – Mit jelentett a 20. század emberének Párizs? – Párizs-élmény irodalmi művekben: Ady Endre: Sójajtás a hajnalban, A Szajna-partján, Gare de L'Esten; Kuncz Aladár: Fekete kolostor (részlet); Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet! <i>Kutató házi:</i> Nézz utána, s jegyzeteld ki KETTÉOSZTOTT NAPLÓBAN a Tamási- és Wass-regények történelmi utalásait! Előtér/háttér. Ki említi? Milyen összefüggésben/jelentésben? (újraolvasásra készítés) KUDARC	A PÁRIZS-kép változása - okai: „Azelőtt Párizs szépségét az a fény is növelte, amit az ember magával hozott. Mint szabad, független élvező jött ide, gondjait és bajait otthon hagyta. Most egyszerre szociális lény lett itt belőlem, a szociális lények ranglistáján a legeslegutolsó: fogoly!” (Kuncz Aladár: Fekete kolostor) „Valahol messze van egy nagyváros, amit Párizsnek neveznek - mondotta apám -, s ott csinálták ezt így. És én sokszor gondoltam életem folyamán arra a nagy városra, ahol sok-sok ismeretlen ember elhatározta, hogy nekem olyanok parancsoljanak, akik nem beszélnek a nyelvemen, és mert nem értenek a nyelvemen, nem érezhetnek a szívemmel sem.” (Wass Albert. Adjátok vissza a hegyeimet!) ÚJRATERVEZÉS SZÜKSÉGESSÉGE 1. táblázat

V. A regény beosztása

NÉV	Tamási Aron: Abel a rengetegben	Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet!	Kós Károly: A Varju-nemzetség
1. Antal Blanka	2–10.o.	1–3.	1–7.
2. Bardóczy Nóra		4–6.	8–14.
3. Bartha Kamilla	11–19.o.	7–9.	15–21.
4. Bartos Mónika		10–12.	22–28.
5. Bedő Biborka	20–28. o.	13–15.	29–35.
6. Bíró Renáta		16–18.	36–42.
7. Bucs Boróka	29–37.o.	19–21.	43–49.
8. Domokos Brigitta		22–24.	50–56.
9. Duncă Blanka	38–46. o.	25–27.	57–63.
10. Duncă Hanna		28–30.	64–69.
11. Fejér Krisztina	47–55. o.	31–33.	70–77.
12. Háromszéki Helga		34–36.	78–84.
13. Imre Nóra	56–64. o.	37–39.	85–91.
14. Jakab Laura		40–42.	92–98.
15. Jakabos Karina	65–73. o.	43–45.	99–105.
16. Kocsis Emőke		46–48.	106–112.
17. László Noémi	74–82. o.	49–51.	113–119.
18. Márton Tímea		52–54.	120–126.
19. Máté Noémi	83–91. o.	55–57.	127–133.
20. Moise Kincső		58–60.	134–140.
21. Náni Laura	92–100. o.	61–64.	141–147.
22. Olosz Anita		65–68.	148–154.
23. Orosz Andrea	101–109. o.	69–72.	155–161.
24. Sikó Tímea		73–76.	162–168.
25. Szakács Rosalinda	110–118. o.	77–81.	169–179.
26. Tarcsi Erika		82–85.	180–189.
27. Topriceanu Denisa	119–132. o.	86–87.	190–199.
28. Tuzson Edina		88–90.	200–213.

V. JELENTÉSTEREMTÉS:

Kutatósi témák, feladatok

1. Jegyzeteld ki és értelmezd KETTŐSZOTT NAPLÓBAN a regények történelmi háttérét, s a román – magyar kapcsolatokra, jellemzőkre való utalásokat! VEDD FIGYELEMBE A MELLÉKLETBEN A MINTÁT!
Határidő: Tamási és Wass: okt. 9., kedd; Kós: okt. 12., péntek
2. Jellemezd a SZEREPLŐKET (jellemvonás, bizonyító idézet és magyarázat: a jellemzés mely eszközét használja: pl. elbeszélői leírás, monológ, beszéd, más szereplők nézőpontja stb.);
Határidő: okt. 10., szerda
3. Jegyzeteld ki és értelmezd KETTŐSZOTT NAPLÓBAN a HEGY – VÖLGY MOTÍVUMOT! Milyen értékek kapcsolódnak hozzá?
Határidő: okt. 16., kedd
4. Hogyan jelenik meg a SZERELEM/HÁZASSÁG/CSALÁD TÉMA a regényekben? Ha nincs a te szövegrészletedben, vedd fel a kapcsolatot azzal, akinél van, s dolgozzatok együtt!
 - Kik szerelmesek egymásba?
 - Udvarlás mozzanatai
 - Boldog/ megvalósult szerelem/házasság – boldogtalan/ megghiúsult szerelem/házasság; okai, következményei;
 - Gyereken való kiteljesedés, jövőkép – gyerek hiánya/ halála/jövőkép;
 - Hogyan ábrázolja a nőt és a férfit? Milyen stílus eszközöket használ?Határidő: okt. 17., szerda
5. BIBLIAI UTALÁSOK a regényekben. Idézz a regényekből! Keresd meg és olvasd el a bibliai történetet, tüntesd fel, hol található! Értelmez, milyen jelentésben fordul elő a művekben!
Határidő: okt. 19., péntek

V. Amit megvalósítottunk: KETTÉOSZTOTT NAPLÓ – TAMÁSI ÉS WASS-REGÉNYEK TÖRTÉNELMI UTALÁSAI

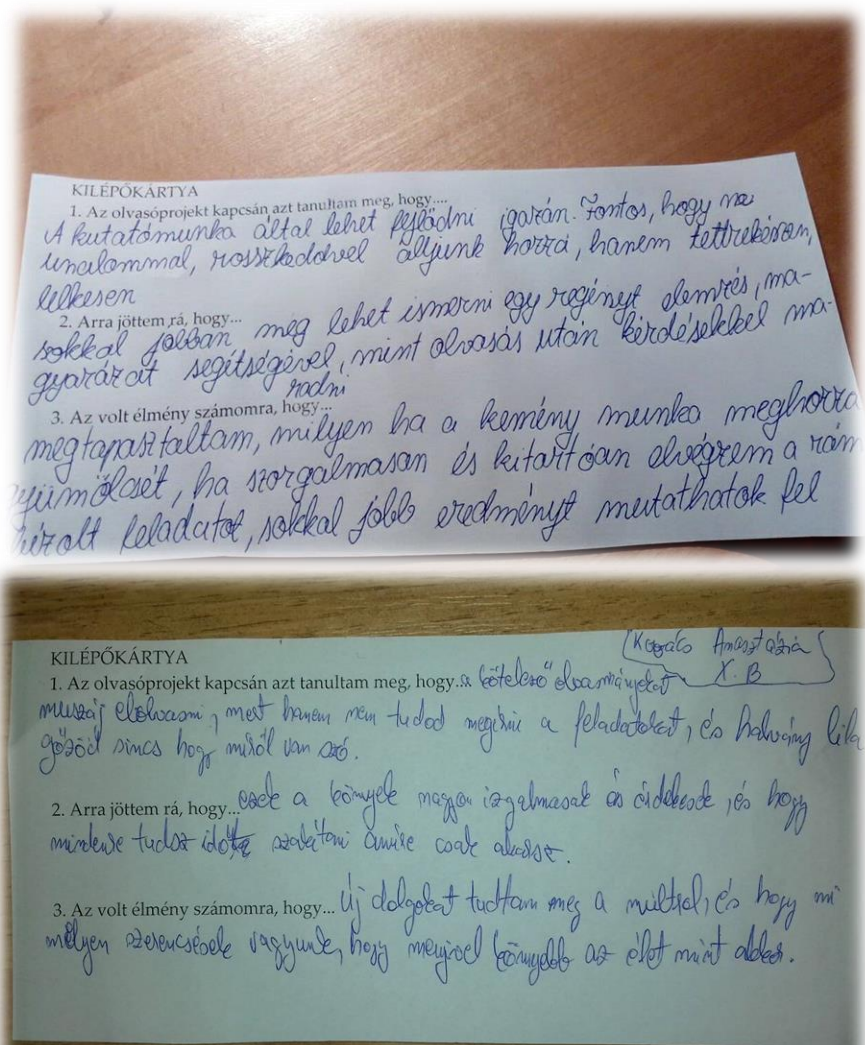
IDÉZET	TÖRTÉNELMI TÉNYEK/ADATOK	REGÉNYBELI JELENTÉS, A RÉSZLET ÉRTELMEZÉSE
ÁGSZIN ANDREA/BABOS ALPÁR (2 – 10.) „Abban a nevezetes ezerkilencszáz és huszadik évben, vagyis egy esztendőre rá, hogy a románok kézhez vettek minket, székelyeket, az én életemben még külön is igen nagy fordulat állott bé.”	1920 – 1921 Utalás a Trianon utáni helyzetre, kisebbségi sorsba kerülésre	Utal az énelbeszlő a regény megírásának idejére, s történelmi kontextusba helyezi. Nevezetes: emlékezetes, nem elfelejthető. NAGY SORSFORDULAT: a székelyek, s Ábel életében is. EGYÉN – KÖZÖSSÉG SORSA ÖSSZEFONÓDIK. Megismerjük a főszereplőt, Ábelt. A fiú Csíkcsicsóban lakott.
„–No, olyanok vagyunk mi is, mint a pogány törökök voltak – szólalt meg ismét apám. – Hát azok milyenek voltak? – Azok olyanok, hogy a követet is megsütötték.”	Törökök Magyarországon 1526 – 1699.	Székely humor: feleselő párbeszéd. A követ a nyúl, amit édesapja kint hagyott, hogy Ábel megtalálja. Körülírással, metaforikusan beszélgetnek.
„Úgy indultunk meg az állatokkal s a nagy csomagokkal, mint valami visszavándorló magyarok az őshazába.”	A magyar történelemben honfoglalásnak nevezzük azt a folyamatot, melynek során a magyarok a Kárpát-medencét a birtokukba vették.	Ábel elindul édesapjával a Hargitára. Humor forrása: történelmi hasonlat. Olyan, mintha a hegyre menés egy új honfoglalás lenne.

V. Sorshoz való viszony - magatartásminták

AZ ERDÉLYI IRODALOM OLVASATAI (vö. műalkotás – álom) (Balázs Imre József nyomán)	
FREUDI OLVASAT	JUNGI OLVASAT
Múltbéli trauma megtalálása, megfogalmazása, kimondása = probléma megoldása	Azokban az energiában bízunk, amely az emberben rejtőzik, s tudatosan keresi a probléma megoldását
A mű = múlt felidézése, újraélése, megértése	A mű gyakran épp arról beszél, ami az adott »korszellemből« - ilyen értelemben képes abba az irányba terelni az ember figyelmét, ami által kiteljesedhetne.
Referenciális olvasat	Szimbolikus olvasat, dialogikus viszony
WASS-REGÉNY FŐSZEREPLŐJE: TRAUMAKÉNT ÉLI MEG SORSÁT LÁZAD INDULATTAL TELI KÜZD AZ IGAZSÁG MEGHALLGATÁSRA TALÁLÁSÁÉRT APOSTOL-SZEREPE: „Adja vissza az igazságot! Adja vissza a békességemet! Adja vissza a hegyeimet!”	TAMÁSI-REGÉNY FŐSZEREPLŐJE: TUDOMÁSUL VESZI REFLEKTÁL KIMONDJA AZ IGAZSÁGOT (PÉLDÁZAT, HUMOR) VÁLLALJA PÁSZTORSZEREPEÁT: „Minden embernek örködnie kell a világ rendje felett ... A TÖRVÉNY, A TISZTESSÉG NEVÉBEN”

V. Néhány következtetés levonása

- a klasszikus irodalom újraolvasása szükséges;
- számomra is újszerűek e regények értelmezési útjai, lehetőségei;
- a részletekben való elmélyülés fáradtsággal jár, türelmet és sok időt igényel, de intellektuális élményhez juttatja az olvasót;
- folyamatos visszajelzést, értékelést vár a diák;
- a diák is követi a tanárt, ha ő vállalja a pásztorszerepet

Könyvolvasó útkeresés - KELEPCE

„Ha nem csaltalak volna kelepcebe,
sosem derült volna ki, hogy elegendő bátorság,
ügyesség, leleményesség szorult-e belétek.
Tudnom kellett, hogy elég erős-e bennetek az
összetartás, képesek vagytok-e áldozatot hozni
egymásért. [...]” (Berg Judit)

Felhasznált szakirodalom

a Könyvolvasó útkereső c. tanulmányhoz (megjelenés előtt)

- Arató László – Pála Károly: Mit csinálunk, amikor olvasunk? A kulcs értelmezése: In: uő: *Átjárók*. Műszaki K. Budapest, 2006. 12–44.
- Balázs Imre József: Erdélyi magyar irodalom-olvasatok. Egyetemi Műhely K. Bolyai Társaság. Kolozsvár, 2015.
- Bárdossy Ildikó, Dudás Margit, Pethőné Nagy Csilla, Priskinné Rizner Erika: A projekttanulás. In: uő: *A kritikai gondolkodás fejlesztése – az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei*. Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanuláshoz. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 2002, 269–283.
- Czimer Györgyi–Balogh László: A hatékony olvasás szerepe a tehetségfejlesztésben. In: uő: *Az irodalmi alkotótevékenység fejlesztése*. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2010. Internetes elérhetőség: geniuszportal.hu/content/az-irodalmi-alkototevekenyseg-fejlesztese. 53–58.
- Kálmán C. György: „Az ártatlanság elvesztése:” Lehetünk-e laikusok? (Dühös változat). In: Lóránd Zsófia, Scheibner Tamás, Vaderna Gábor, Vári György (szerk.): *Laikus olvasók? A nem-professzionális olvasás értelmezési lehetőségei*. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2006. 12–19.
- Szabó Fruzsina: „Nem a klasszikusokat akarjuk lecserélni” – mi legyen a kötelező háziolvasmányokkal. In: http://eduline.hu/kozoktatas/2018/6/22/Arato_Laszlo_kotelezo_olvasmanyok_irodalomt_5CBA8V

Köszönöm szépen a figyelmet!

Deák Magdolna,
Bod Péter Tanítóképző,
Kézdivásárhely
2018. október 13.